

Spring Migration Festival Eilat 1991

Onder vogelaars is Eilat een beroemde naam. Massale trek van roofvogels, ooievaars en zangvogels is er waar te nemen en een enorme variatie aan soorten kan zich er op een beperkt gebied ophouden. Het *International Birdwatching Center Eilat* (IBCE) coördineert onder andere de ringactiviteiten ter plaatse. Verder worden excursies georganiseerd voor leken, maar ook voor ervaren "twit-chers". Het IBCE is voor zijn inkomsten afhankelijk van de steun van lokale organisaties, de Israelische natuurbescherming en van meer commercieel gerichte activiteiten zoals excursies en de verkoop van artikelen, boeken en rapporten (zie onder). De huidige manager van het IBCE is David Yekutiël, bioloog en een voortreffelijk veldornitholoog. Met veel gevoel voor educatie en voorlichting probeert hij het IBCE uit te bouwen. Een van de nieuwe activiteiten is het *Spring Migration Festival*, een concentratie van activiteiten gedurende tien dagen in het voorjaar.

Van 21 tot 30 maart 1991 werd in Eilat het tweede Spring Migration Festival gehouden. Naast excursies, filmvoorstellingen en lezingen voor leken en gevorderden, werden gespecialiseerde workshops voor beroepsornithologen gehouden. In 1990 namen enkele honderden mensen deel aan de verschillende activiteiten. In dat jaar heb ik lezingen gehouden over de Bonn Conventie en over de activiteiten van de WIWO.

De voorbereidingen voor het festival van 1991 waren reeds in volle gang toen de Golfoorlog een reis naar Eilat wel erg moeilijk maakte. Toch besloten de organisatoren het programma zo goed mogelijk uit te voeren. Zelf heb ik een lezing gehouden over de resultaten van de Nederlandse deelname aan de Taimyr Expeditie 1990. Het gebied bij Eilat is een belangrijk doortrekgebied voor steltlopers, onder andere voor de Kleine Strandloper. Andere sprekers waren Hudessa, hoofd Natuurbehoud van Ethiopië en enkele ornithologen uit Israël zelf. De deelname aan de activiteiten was zoals te verwachten, slechts een fractie van die van 1990. Toch was er in die dagen veel te zien. Zo was er op 23 maart massale doortrek van Ooievaars: meer dan 10 000 in enkele uren.

Voor het werk van het IBCE is een beleidsplan opgesteld. In het kader van mijn werk voor de Bonn Conventie (het verdrag voor de bescherming van onder andere trekvogels), fungeer ik als adviseur van het IBCE. Het gebied rond de zoutpannen zal geheel voor vogelobservaties worden ingericht. Het ringprogramma voor zangvogels wordt beter gestructureerd en een onderzoeksprogramma voor steltlopers zal in samenwerking met de WIWO worden ontwikkeld. Verder is gestart met het publiceren van een serie rapporten. Hierin zijn tot nu toe verschenen:

1987: *International Bird Identification*. Een verslag van een conferentie over dit onderwerp, 64 p.

1987: *Eilat, an international highway for migrating birds*. Dit rapport gaat vooral over de trek van roofvogels, 80 p.

1989: *Birdwatching in Eilat* (door David Yekutiël). Een zeer bruikbare gids voor dit gebied, 33 p.

1991: *Raptors in Israel* (red. David Yekutiël). Een goed

overzicht met aantallen, doortrektijden en lokaties, 64 p. Publikaties over 20 jaar ringonderzoek van zangvogels en vijf jaar dagelijkse steltloperstellingen zijn in voorbereiding. Alle uitgaven zijn rijk geïllustreerd met kleurenfoto's en de prijs bedraagt c. USA \$10,- (zonder verzendkosten). De opbrengsten uit deze verkoop moeten vooral het onderzoeksprogramma van het IBCE financieren. Dat ook de belangrijke toeristenindustrie van Eilat veel waarde hecht aan het IBCE is tijdens de Golfoorlog wel gebleken: de inkomsten van het IBCE waren tot ongeveer nul gedaald, maar de *Eilat Tourist Association* stelde zich garant voor de salarissen en de exploitatiekosten van het IBCE. Op deze wijze konden ook de vrijwilligers die het ringstation operationeel houden, een bedrag voor huisvesting en voeding krijgen. Het IBCE kan overigens altijd ervaren ringers gebruiken als vrijwillige medewerkers (over de voorwaarden en de werkomstandigheden kan men bij mij nadere inlichtingen krijgen).

Een bezoek aan Eilat is een must voor elke vogelaar. Inlichtingen, ook voor het bestellen van rapporten, bij: *International Birdwatching Center Eilat, postbus 774, Eilat 88 106 Israël. Tel. 09 972 59 74276.*

Dr. Gerard Boere, Western Palearctic Waterfowl Project, p.a. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Directie Staatsbosbeheer, Postbus 1300, 3970 BH Driebergen.

Aalscholvers met kleurringen uit de Oostvaardersplassen

Sinds 1983 worden in de aalscholverkolonie van de Oostvaardersplassen jaarlijks c. 200 jonge Aalscholvers met kleurringen gemerkt (vgl. *Limosa* 61: 57-60). Deze vogels dragen steeds een witte of een gele ring aan de ene poot en een metalen ring aan de andere poot. De inscripties bestaan uit twee zwarte letters, die van onder naar boven moeten worden gelezen. Bij ringcombinaties uit de periode 1987-90 zijn deze letters gescheiden door een zwarte band. Hierdoor kan soms de indruk worden gewekt dat er twee kleurringen zijn gebruikt. Met ingang van 1991 worden vogels geringd met een witte of gele ring waarop een letter-cijfer/cijfer-letter combinatie is aangebracht (bijv. A2/2A). Ook deze ringen dienen van onder naar boven te worden gelezen. In een later stadium zal ook hier een band als scheiding tussen de beide inscripties worden gebruikt. Waarnemingen van Aalscholvers met bovenstaande ringcombinaties worden met belangstelling tegemoet gezien op onderstaand adres. Alle melders ontvangen bericht omtrent de ringgegevens en de levenswandel van de door hen afgelezen Aalscholvers. *Kees Koffijberg, Rijkswaterstaat directie Flevoland, Postbus 600, 8200 AP Lelystad.*

Oproep broedvogelgegevens Drenthe 1978-91

Het is inmiddels negen jaar geleden dat het welbekende boek *Vogels van Drenthe* is verschenen. In samenwerking

met de Provincie Drenthe en SOVON is de Werkgroep Avifauna Drenthe (WAD) van plan te komen tot een nieuwe publicatie met de voorlopige titel *Broedvogels van Drenthe 1978-1991*.

Uiteraard zal gebruik gemaakt worden van gegevens van de Provincie en SOVON, maar als WAD hebben wij het vermoeden dat er ook nog het één en ander in de waarnemingboekjes staat. We zijn vooral geïnteresseerd in tijdreeksen (voor zover niet doorgegeven!). Deze kunnen betrekking hebben op complete gebiedsinventarisaties of op een enkele soort in een gebied. Daarnaast zijn we geïnteresseerd in de verspreidingsgegevens van een 37-tal geselecteerde soorten. Doorgeven van deze gegevens is simpel, namelijk op stippenkaart in combinatie met een invulformulier.

Mocht U gegevens over de Drentse broedvogels hebben, meld dan bij ons uw waarneminggebied en wij sturen U kaartjes en bijbehorende formulieren met de lijst van 37 soorten. Reacties kunnen gestuurd worden naar: *Yzaak de Vries, Antwoordnummer 103, 9750 WX Haren* (een postzegel is niet nodig).

Tellingen verkeersslachtoffers

In het kader van een samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat zal onder meer aandacht worden gegeven aan vogelslachtoffers door het wegverkeer. De bedoeling hiervan is aanbevelingen te doen om dit aantal te beperken, niet alleen in het belang van de vogels zelf maar ook ter verhoging van de verkeersveiligheid. Sinds het verschijnen van het rapport *Verkeersslachtoffers onder de fauna* (Jonkers & De Vries 1977) zijn in ons land maar weinig publikaties over dit onderwerp verschenen. Vogelbescherming zou daarom graag in contact komen met iedereen die in de afgelopen tien jaar tellingen van verkeersslachtoffers heeft verricht. Berichten hieromtrent zien wij graag schriftelijk tegemoet onder opgave van naam, adres, telefoonnummer, geteld traject en telperiode. In een later stadium zal nog contact met u worden opgenomen voor nadere gegevens. Reactie graag richten aan: *Vogelbescherming, Onderzoek Wegen, Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist* (postzegel niet nodig).

Kerkuilen als verkeersslachtoffer

Vanuit vogelbeschermingsoogpunt zijn vooral de aantallen verkeersslachtoffers onder een schaarse soort als de Kerkuil schrikbarend groot. Alleen al in Zuidelijk Flevoland werden in een periode van nog geen jaar 35 exemplaren dood langs wegen gevonden. In het kader van een onderzoek naar verkeersslachtoffers zouden wij graag willen weten langs welk type wegen en in welke situaties veel Kerkuilen sneuvelen. Iedere vondst dan daarbij van belang zijn, mits de precieze vindplaats en de vinddatum (evt. alleen de maand) bekend zijn. Vogelbescherming roept daarom iedereen op vondsten van dode (c.q. aangereden) Kerkuilen die vanaf 1981 langs wegen zijn gedaan, aan ons door te geven. Gelieve de plaatsaanduiding zo nauwkeurig mogelijk aan te geven, b.v. "rijksweg A28, ter hoogte afslag Nulde". Uw opgaven (datum en plaats van vondsten) graag richten aan: *Vogelbescherming, Onderzoek Wegen, Antwoordnummer 1974, 3700 WB Zeist* (postzegel niet nodig).

Maatregelen tegen meeuwen op daken

Het broeden van meeuwen op daken van gebouwen wordt in ons land langzamerhand een bekend verschijnsel. Anders dan in Engeland, waar met name Zilver- en Kleine Mantelmeeuwen al jaren op daken broeden, is deze gewoonte in Nederland pas kort geleden ontstaan. Mogelijk houdt dit verband met de komst van de vos naar de duingebieden. Onder de Zilvermeeuwen die in de gemeente Leiden op daken broeden, werd in 1990 een in 1986 als donsjong in de duinen bij Wassenaar geringde vogel ontdekt. In de kolonie bij Wassenaar is het aantal broedparen de laatste jaren door toedoen van vossen gedaald van c. 6000 tot 50-100 (R. Wanders), terwijl het broedsucces praktisch nul is.

Ook op daken van enkele gebouwen van Hoogovens in IJmuiden broeden meeuwen. Waarschijnlijk zijn dit niet alleen Zilvermeeuwen, maar ook Stormmeeuwen (J. C. M. Pieterse, werknemer Hoogovens). Op een aantal gebouwen is het aantal broedparen de laatste jaren zodanig toegenomen dat maatregelen tegen overlast noodzakelijk worden geacht. Een artikel in het bedrijfsblad *De Gripper* (3 mei 1991) bericht hierover. De overlast bestaat uit het aantasten van dakbedekking en andere constructies door de uitwerpselen van de meeuwen en uit het veroorzaken van verstoppingen in afvoersystemen. Hierdoor ontstaan lekkages die soms schade aan apparatuur of producten veroorzaken. Na overleg met Rijkswaterstaat en luchthaven Schiphol is dit voorjaar besloten tot het schudden van de eieren. Hiervoor is vergunning verleend en inmiddels zal de maatregel zijn uitgevoerd. In Leiden wordt in opdracht van de gemeente de daar voorkomende overlast bestreden door de vogels te concentreren op één dak op het industrieterrein waar de overlast relatief gering is (de eieren worden ter plekke geschud, elders in de stad worden ze geraapt). Of de meeuwen van de Hoogovens als gevolg van de acties, zoals in *De Gripper* wordt gesuggereerd, zullen terugkeren naar hun "veiliger" natuurlijk domein, kan worden betwijfeld. *Red.*

Euro Bird Week

De jaarlijkse DBA-vogelweek op Texel krijgt dit najaar voor het eerst een internationaal karakter, onder de bovenstaande naam. Deze ornithologische "happening" wordt door de *Dutch Birding Association* georganiseerd in samenwerking met een aantal buitenlandse vogeltijdschriften en zal, naar het zich laat aanzien, door tientallen buitenlandse vogelaars worden bezocht.

Van zaterdag 12 tot en met vrijdag 18 oktober zullen er in de zaal van het NIOZ (dicht bij de haven 't Horntje op Texel) elke avond lezingen worden gehouden voor alle geïnteresseerden. Het programma voor deze lezingen is nog niet volledig bekend, maar zal worden gepubliceerd in het augustusnummer van *Dutch Birding*. De Amerikaanse ornitholoog Kenn Kaufmann zal een lezing houden over de herkenning van de Thayers Meeuw *Larus (glaucoides) thayeri*, Lasse Laine uit Finland presenteert een "mystery bird" competitie en de Litouwse natuurfotograaf Algirdas Knystautas zal een lezing geven over ornithologische specialiteiten uit de USSR. De lezingen worden in het Engels gehouden.

Alle vogelaars kunnen aan deze vogelweek deelnemen. Men wordt geacht accommodatie zelf te regelen (via VVV Texel, Groeneplaats 9, 1791 CC Den Burg, 02220-14741).

Voor nadere informatie kan men zich wenden tot *Dutch Birding*, Postbus 75611, 1070 AP Amsterdam.

Steltloperconferentie en symposium op Texel

De jaarlijkse conferentie van de *Wader Study Group* zal dit jaar plaatsvinden op Texel (organisatie door NIOZ en RIN-Texel), en wel van vrijdag 4 tot en met maandag 7 oktober. De gebruikelijke weekendconferentie heeft geen specifiek thema, maar zal open zijn voor ieder onderwerp over steltlopers. Er zijn onder meer drie gastsprekers uitgenodigd die, onder enig voorbehoud, de volgende onderwerpen zullen behandelen: 1) "*Space for waders on a warming planet?*", 2) "*Shorebird population genetics revisited*" en 3) "*Waders and theories of bird migration*".

Aansluitend zal er op maandag een gezamenlijk WSG/NIOZ-symposium worden gehouden met als thema: "Steltlopers en de beschikbaarheid van hun bentische prooien".

De wetenschappelijke bijeenkomsten zullen plaatsvinden in het NIOZ-gebouw. De lezingen zullen gehouden worden in het Engels. Voor overnachtingen is de NJHC-herberg "Panorama" gereserveerd. Voor meer informatie en boekingen: *Secretariaat WSG Meeting, NIOZ, P.O. Box 59, 1790 AB Den Burg, Texel*, of bel *P. de Goeij*; (020) 6939359.

Jubileum-symposium NJN-VWG

Naar aanleiding van het 30-jarig bestaan van *Aythya*, het orgaan van de VWG van de NJN, is er op zaterdag 26 oktober een symposium georganiseerd. Een aantal prominente oud VWG-leden treedt op als lezinghouder, waarbij er uit een aantal "VWG-generaties" is geselecteerd. Voordrachten komen onder andere van: Bruno Ens, Frank Majoor, Jan Veen, Simon Verhulst en Leo Zwarts, en onder voorbehoud Marcel Klaassen en Arie Spaans. Ze zullen het hebben over oud onderzoek uit hun NJN-tijd, afgerond onderzoek in hun latere carrière of lopend onderzoek. Omdat het symposium tevens een reünie-karakter zal dragen, worden alle oud VWG-leden van harte uitgenodigd hieraan deel te nemen. Deelname kost f 5,- en bij opgave volgt meer informatie over de titels van de voordrachten, tijden en plaats van het geheel. Opgave bij: *Christiaan Both, Droevendaalse steeg 57, 6708 PB Wageningen*.

Een verslag, met o.a. een bundeling van genoemde voordrachten wordt gepubliceerd in een speciale jubileum-Aythya. Deze is ook bij bovengenoemde te bestellen.

